

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 130/03-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júna 2003 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. V. a Ing. M. V., obaja bytom K., zastúpených advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namietajú porušenie svojho práva na rovnosť ich vlastníckeho práva s vlastníckym právom iných vlastníkov podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na ochranu proti obmedzeniu vlastníckeho práva za iných než v čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky uvedených podmienok a práva na pokojné užívanie svojho majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 17 C 540/00 z 20. apríla 2001, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. V. a Ing. M. V. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. novembra 2002 doručená sťažnosť Ing. J. V. a Ing. M. V., obaja bytom K., (ďalej len „navrhovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. I. R., K., ktorou namietajú porušenie svojho práva na rovnosť ich vlastníckeho práva s vlastníckym právom iných vlastníkov podľa čl. 20 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na ochranu proti obmedzeniu vlastníckeho práva za iných než v čl. 20 ods. 4 ústavy uvedených podmienok a práva na pokojné užívanie svojho majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol k dohovoru“) rozsudkom Okresného súdu Košice I (ďalej len okresný súd“) sp. zn. 17 C 540/00 z 20. apríla 2001.

Navrhovatelia v sťažnosti uviedli, že ako vlastníci stavebného pozemku parcelné č. 7090 v katastrálnom území Košice - Sever podali 3. apríla 2000 Okresnému úradu Košice I, odboru životného prostredia, návrh na vydanie územného rozhodnutia pre stavbu – samostatne stojaci jednopodlažný rodinný dom na pozemku parcelné č. 7090 zapísanom na liste vlastníctva č. 3628 s umiestnením prípojky z verejných inžinierskych sietí umiestnených na pozemku parcelné č. 8281 cez pozemok parcelné č. 7132/32 – účelová komunikácia v zelenom páse so súhlasom vlastníka mesta Košice.

Rozhodnutím sp. zn. ŽP – 830/2000 – BRA z 26. júla 2000 rozhodol Okresný úrad Košice I o umiestnení stavby, na ktorú bol navrhovateľmi podaný návrh, pričom vo svojom rozhodnutí stanovil pre umiestnenie stavby podmienky, medzi ktorými uvádza prístup na pozemok stavebníka, vstup do rodinného domu z účelovej komunikácie parcelné č. 7132/32, ktorá je vedená z ulice Podhradová. V rozhodnutí sa ďalej uvádza, že novostavba rodinného domu bude napojená na jestvujúcu technickú infraštruktúru z verejných sietí (parcela č. 8282 ulica Podhradová) prípojkami – vodovod, kanalizácia, plyn, elektrina, vedenými v zelenom páse cez pozemok parcelné č. 7132/32 so súhlasom vlastníka mesta Košice. Túto skutočnosť potvrdil svojím rozhodnutím sp. zn. 2000/11116 z 28. novembra 2000 aj Krajský úrad v Košiciach konštatujúc, že jestvujúca prístupová komunikácia je vo vlastníctve mesta Košice a jej účelom je okrem iného i umožniť prístup na parcelu č. 7090 a č. 7089, čo v danom prípade pre účely územného rozhodnutia je postačujúce.

Dňa 26. apríla 2000 podali vlastníci bytov v obytnom dome v Košiciach na ulici Cesta pod Hradovou č. 8 návrh na okresnom súde, ktorým sa dožadovali nahradenia prejavu vôle mesta Košice uzavrieť kúpnu zmluvu o prevode spoluvlastníckych podielov

k zastavanému a príslušnému pozemku na základe zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov“).

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 17 C 540/00 z 20. apríla 2001 rozhodol, že nahrádza prejav vôle mesta Košice, že ako predávajúci uzatvára kúpnu zmluvu s vyššie uvedenými vlastníkmi bytov o prevode spoluvlastníckych podielov k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území Košice – Sever v celkovej výmere 1 299 m², a to parcely č. 7092 zastavaná plocha o výmere 309 m² a novovytvorenej parcely č. 7132/203 ostatná plocha o výmere 990 m², ktorá vznikla oddelením z parcely č. 7132/32 ostatná plocha o výmere 9 376 m², na základe geometrického plánu č. 98/2000 vyhotoveného katastrálnou zememeračskou službou GEOTOP 26. apríla 2000 za kúpnu cenu 5 196 Sk. Kúpna zmluva tvorí súčasť tohto rozsudku.

Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v kúpnej zmluve tvoriacej prílohu tohto rozsudku sú zohľadnené aj záujmy navrhovateľov ako vlastníkov susediaceho pozemku parcelné č. 7090, v prospech ktorých sa zriaďuje vecné bremeno, ktoré zodpovedá právu prechodu cez novovytvorenú parcelu č. 7132/203.

Mesto Košice ako odporca v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 17 C 540/00 podalo proti rozsudku z 20. apríla 2001 odvolanie.

Podaním z 15. marca 2002 vstúpili navrhovatelia ako vedľajší účastníci do konania na strane odporcu.

V dôsledku späťvzatia odvolania odporcom z 12. novembra 2002 okresný súd uznesením z 12. novembra 2002 odvolacie konanie zastavil.

Porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, ako aj čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru vidia navrhovatelia v tom, že okresný súd svojím rozhodnutím povýšil vlastnícke právo vlastníkov bytov v obytnom dome v Košiciach na

ulici Cesta pod Hradovou č. 8 nad vlastnícke právo navrhovateľov, ktorí sú vlastníkmi parcely č. 7090 v katastrálnom území Košice - Sever. Navrhovatelia považovali za nesporné, vzhľadom na kompetencie správnych orgánov v oblasti správy pozemných komunikácií, že parcela č. 7132/32 je svojou časťou, ktorá je zároveň aj predmetom napadnutého rozhodnutia okresného súdu, verejnou účelovou komunikáciou. Okresný súd však rozhodol, že spomínaná verejná účelová komunikácia bude vo vlastníctve uvedených vlastníkov bytov a navrhovateľom vymedzil ich podiel na užívaní tejto komunikácie právom prechodu. Pre takýto postup podľa názoru navrhovateľov však okresný súd nemal žiadny zákonný ani ústavný dôvod. Podľa nich okresný súd nemohol svojvoľne bez zákonných dôvodov určiť verejnú účelovú komunikáciu do vlastníctva vlastníkov bytov v obytnom dome a už len týmto spôsobom hodnotiť ich vlastnícke právo vyššie ako vlastnícke právo navrhovateľov. Porušenie svojho práva na rovnosť ich vlastníckeho práva s vlastníckym právom vlastníkov bytov v obytnom dome cítia preto, lebo okresný súd ich bez právneho dôvodu znevýhodnil tým, že im vymedzil len úzko obmedzené užívanie predmetnej komunikácie, zatiaľ čo vlastníkom bytom ju určil do vlastníctva. Slovo prechod nie je celkom jasne vymedzené a pri jeho užšom výklade možno dôjsť k záveru, že po predmetnom pozemku majú právo prechádzať navrhovatelia len pešo, keďže doprava motorovým vozidlom by zrejme mala byť označená slovom prejazd. Podľa názoru navrhovateľov napadnuté rozhodnutie okresného súdu znemožňuje užívať ich pozemok ako stavebný pozemok a zriadiť na ňom stavbu. Navrhovatelia sa domnievajú, že v súvislosti s uvedeným sú naplnené podmienky aj na to, aby ústavný súd vydal rozhodnutie o dočasnom opatrení, ktorým odloží vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia okresného súdu.

Navrhovatelia žiadajú, aby ústavný súd

- deklaroval porušenie ich práva na rovnosť ich vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na ochranu proti obmedzeniu vlastníckeho práva za iných než v čl. 20 ods. 4 ústavy uvedených podmienok a práva na pokojné užívanie svojho majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 17 C 540/00 z 20. apríla 2001,

- zrušil rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 17 C 540/00 z 20. apríla 2001,

- vrátil vec vedenú na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 17 C 540/00 Okresnému súdu Košice I na ďalšie konanie,
- zakázal Okresnému súdu Košice I vo veci sp. zn. 17 C 540/00 porušovať práva navrhovateľov na rovnosť ich vlastníckeho práva s vlastníckym právom iných vlastníkov podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, na ochranu proti obmedzeniu vlastníckeho práva za iných než v čl. 20 ods. 4 ústavy uvedených podmienok a na pokojné užívanie svojho majetku uvedené v čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru,
- uložil odporcovi povinnosť nahradiť im všetky trovy tohto konania.

Zároveň navrhovatelia žiadajú, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení, ktorým odkladá vykonateľnosť rozsudku Okresného súdu Košice I sp. zn. 17 C 540/00 z 20. apríla 2001 až do právoplatného skončenia konania o sťažnosti navrhovateľov pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy „Každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje“.

Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

III.

Podľa obsahu sťažnosti je jej predmetom tvrdenie navrhovateľov o porušení ich základných práv podľa označených článkov ústavy a dodatkového protokolu k dohovoru rozhodnutím okresného súdu o nahradení prejavu vôle mesta Košice, že ako predávajúci uzatvára kúpnu zmluvu s vyššie uvedenými vlastníkami bytov o prevode spoluvlastníckych podielov k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území Košice – Sever v celkovej výmere 1 299 m², a to parcely č. 7092 zastavaná plocha o výmere 309 m² a novovytvorenej parcely č. 7132/203 ostatná plocha o výmere 990 m², ktorá vznikla

oddelením z parcely 7132/32, ostatná plocha o výmere 9 376 m², na základe geometrického plánu č. 98/2000 vyhotoveného katastrálnou zememeračskou službou GEOTOP 26. apríla 2000 za kúpnu cenu 5 196 Sk. Táto kúpna zmluva tvorí súčasť tohto rozsudku. V časti III kúpnej zmluvy tvoriacej prílohu tohto rozsudku sa v prospech navrhovateľov zriaďuje vecné bremeno, ktorému zodpovedá právo prechodu cez novovytvorenú parcelu č. 7132/203 ostatná plocha o výmere 990 m², ktorá vznikla oddelením z parcely č. 7132/32 ostatná plocha o výmere 9376 m², na základe geometrického plánu č. 98/2000 vyhotoveného katastrálnou zememeračskou službou GEOTOP 26. apríla 2000 a overeného Okresným úradom Košice I, odborom katastrálnym, 9. mája 2000 pod č. 96/2000.

Pre rozhodnutie ústavného súdu boli rozhodujúce nasledovné právne úvahy a právne posúdenie predmetu konania:

Podľa § 18 a ods. 3 zákona o vlastníctve bytov obec je povinná previesť vlastníctvo zastavaného a príľahlého pozemku nadobudnuté podľa osobitného predpisu na vlastníka bytu, ktorý nadobudol byt do vlastníctva z vlastníctva bytového družstva, ak vlastník bytu požiada o prevod spoluvlastníckeho podielu pozemku, za cenu určenú týmto zákonom.

Pôvodní vlastníci bytov nachádzajúcich sa v bytovom dome na ulici Cesta pod Hradovou č. 8 v Košiciach požiadali mesto Košice o uzavretie zmlúv o prevode spoluvlastníckych podielov k zastavanému a príľahlému pozemku listom z 22. marca 1997. Opätovnú výzvu z 19. januára 2000 spolu s nimi podpísali aj noví vlastníci (v jednom prípade dcéra pôvodných vlastníkov bytu titulom kúpy, v druhom prípade manželia – tretie osoby titulom kúpy od pôvodných vlastníkov bytu).

Podľa § 5 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov práva a povinnosti zo zmluvy o prevode vlastníctva alebo nebytového priestoru v dome prechádzajú na právneho nástupcu vlastníka bytu alebo nebytového priestoru v dome.

Podľa § 19 ods. 2 citovaného zákona práva a povinnosti pôvodného vlastníka domu a vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, ktoré sa týkajú spoločných častí domu,

spoločných zariadení domu, príslušenstva, pozemku zastavaného domom a príľahlého pozemku, najmä vecné bremeno, prechádzajú na nových vlastníkov bytov a nebytových priestorov nadobudnutím vlastníctva bytu alebo nebytového priestoru.

Podľa § 20 zákona o vlastníctve bytov vlastník bytu a nebytového priestoru v dome má právo previesť svoje vlastníctvo na inú osobu.

Uvedený zákon priamo neobsahuje vymedzenie pojmu „príľahlý pozemok“. V § 2 ods. 6 iba ustanovuje, že spoločnými časťami domu a príslušenstvom domu, ktoré sú určené na spoločné užívanie a slúžia výlučne tomuto domu a pritom nie sú stavebnou súčasťou domu (ďalej len „príslušenstvo“), sa na účely tohto zákona rozumejú oplotené záhrady a stavby, najmä oplotenia, prístrešky a oplotené nádvorcia, ktoré sa nachádzajú na pozemku patriacom k domu (ďalej len „príľahlý pozemok“).

Nahradiť vôľu (zmluvný prejav) subjektu právoplatným rozsudkom súdu ukladajúcim vyhlásenie vôle (§ 161 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku) možno, len ak tento subjekt mal povinnosť určitú vôľu prejavíť.

Keďže mesto Košice napriek výzvam svoju zákonnú povinnosť previesť spoluvlastnícky podiel k zastavanému a príľahlému pozemku nesplnilo, okresný súd rozsudkom z 20. apríla 2001 nahradil jeho prejav vôle uzavrieť s vlastníkmi bytov nachádzajúcich sa v bytovom dome na ulici Cesta pod Hradovou č. 8 v Košiciach kúpnu zmluvu o prevode spoluvlastníckych podielov k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území Košice – Sever v celkovej výmere 1299 m², a to parcely č. 7092 zastavaná plocha o výmere 309 m² a novovytvorenej parcely č. 7132/203 ostatná plocha o výmere 990 m², ktorá vznikla oddelením z parcely č. 7132/32 ostatná plocha o výmere 9376 m², na základe geometrického plánu č. 98/2000 vyhotoveného katastrálnou zememeračskou službou GEOTOP 26. apríla 2000, za kúpnu cenu 5 196 Sk.

V kúpnej zmluve tvoriacej prílohu tohto rozsudku, sú podľa okresného súdu zohľadnené i záujmy navrhovateľov ako vlastníkov susediaceho pozemku parcelné č. 7090,

v prospech ktorých sa zriaďuje vecné bremeno, ktorému zodpovedá právo prechodu cez novovytvorenú parcelu č. 7132/203.

Mesto Košice ako odporca v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 17 C 540/00 podalo proti rozsudku okresného súdu z 20. apríla 2001 odvolanie. Podaním z 15. marca 2002 vstúpili navrhovatelia ako vedľajší účastníci do konania na strane mesta Košice ako odporcu. V dôsledku späťvzatia odvolania mestom Košice odvolací súd uznesením z 20. novembra 2002 odvolanie konanie zastavil.

Jedinou zákonnou podmienkou pre vstup tretej osoby do konania v postavení vedľajšieho účastníka na strane žalobcu alebo žalovaného podľa § 93 Občianskeho súdneho poriadku je jej právny záujem na výsledku konania, ktorý je daný spravidla vtedy, ak rozhodnutím vo veci bude ovplyvnené jej právne postavenie. Pokiaľ takáto osoba majúca spôsobilosť byť účastníkom konania podľa § 19 citovaného zákona vstupuje do konania z vlastnej iniciatívy a žiaden z účastníkov nemá proti jej vstupu námietky, stáva sa vedľajším účastníkom doručením jej oznámenia súdu, že vstupuje do konania vedľa žalobcu alebo žalovaného, bez toho, aby súd o prípustnosti jej vedľajšieho účasti rozhodoval a aby musela preukazovať právny záujem na výsledku sporu.

Podľa § 93 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku má vedľajší účastník v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Z povahy jeho postavenia, čiastočne obmedzeného postavením účastníka, ktorý je dominus litis, vyplýva, že nemôže podať odvolanie proti vôli účastníka, vedľa ktorého vystupuje. V prejednávanej veci ide o tento prípad. Vzhľadom na to, že mesto Košice vzalo späť svoje odvolanie, nespochybnilo postup a rozhodnutie okresného súdu týkajúci sa prevodu, a tým potvrdilo prijateľnosť riešenia zachovávajúceho právo prechodu formou vecného bremena v prospech navrhovateľov ako vlastníkov susediacej parcely. Týmto procesným úkonom účastníka mesta Košice sú viazaní aj navrhovatelia ako vedľajší účastníci v odvolacom konaní.

Právny poriadok Slovenskej republiky umožňuje uplatnenie inštitútu vecných bremien v občianskoprávných vzťahoch so zreteľom na praktické potreby občanov. Podľa

§ 151n ods. 1 Občianskeho zákonníka vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Ide o vecnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci (neodporujúce ústavným zásadám ochrany vlastníckeho práva, vylučujúce zvýhodňovanie, resp. znevýhodňovanie jednotlivých vlastníkov) spočívajúce v tom, že povinnosť vlastníka zaťaženej nehnuteľnosti vyplývajúca z vecného bremena prechádza s vlastníctvom tejto nehnuteľnosti na ďalších jej nadobúdateľov. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe.

V danom prípade práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti (pôsobia in rem). Podľa § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

Spôsoby vzniku a zániku vecných bremien sú stanovené v Občianskom zákonníku. Právnym dôvodom vzniku vecného bremena môže byť – rovnako ako pri nadobudnutí vlastníckeho práva - zmluva, dedenie, rozhodnutie štátneho orgánu, zákon, vydržanie. Rozhodnutím oprávneného orgánu vzniká vecné bremeno v prípadoch, v ktorých právny predpis zveruje určitému orgánu oprávnenie zriadiť vecné bremeno. Súdom je takéto právo zverené taxatívne v dvoch prípadoch: a) v súvislosti s rozhodovaním súdu o návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva (§ 142 ods. 3 Občianskeho zákonníka) a b) v prípade rozhodovania súdu o neoprávnenej stavbe za podmienky, že dôvody hodné osobitného zreteľa bránia prikázaniu stavby za náhradu navrhovateľovi (§ 221 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Vo veci sp. zn. 17 C 540/00 okresný súd rozsudkom nahradil prejav vôle mesta Košice, že ako predávajúci uzatvára s vlastníkami bytov nachádzajúcich sa v bytovom dome na ulici Cesta pod Hradovou č. 8 v Košiciach kúpnu zmluvu tvoriacu prílohu tohto rozsudku. V jej článku III v bode 2 sa v prospech navrhovateľov zriaďuje vecné bremeno, ktorému zodpovedá právo prechodu cez novovytvorenú parcelu č. 7132/203 ostatná plocha o výmere 990 m², ktorá vznikla oddelením z parcely č. 7132/32 ostatná plocha o výmere

9376 m², na základe geometrického plánu č. 98/2000 vyhotoveného katastrálnou zememeračskou službou GEOTOP 26. apríla 2000 a overeného Okresným úradom Košice I, odborom katastrálnym, 9. mája 2000 pod č. 96/2000. Podľa tejto zmluvy sa vecné bremeno zriaďuje v prospech navrhovateľov bezodplatne.

Práva a povinnosti vzniknuté na základe zmluvne zriadeného vecného bremena môžu byť veľmi rozmanité, pričom zákon ich neuvádza ani príkladmo. Podľa judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. sp. zn. Cpj 13/85) vecné bremeno má byť vymedzené tak, aby nevznikli v budúcnosti z neho pre účastníkov pochybnosti, čo tvorí jeho obsah, t. j. aké práva a povinnosti z neho pre účastníkov vyplývajú. Preto je vhodné v zmluve uviesť, v akom rozsahu vecné bremeno vlastníka nehnuteľnosti obmedzuje.

Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Cpj 312/85 ak sa vecné bremeno zriaďuje k časti pozemku, vyznačuje sa táto časť pozemku na geometrickom pláne, ktorý je potom súčasťou listiny o právnom úkone, ktorým sa vecné bremeno zriaďuje.

Navrhovatelia sa môžu dožadovať ochrany práv zodpovedajúcich vecnému bremenu, ak im budú upierané v rámci prístupu k pozemku v ich vlastníctve a v budúcnosti aj k rodinnému domu na ňom postavenému. Ochrana ich práv vyplýva zo všeobecného ustanovenia § 4 Občianskeho zákonníka, ktorý zásadne zabezpečuje možnosti súdnej ochrany všade tam, kde je v občianskoprávných vzťahoch ohrozené alebo narušené právo. Predmetom tejto ochrany sú nepochybne aj práva zodpovedajúce vecným bremenám (napr. na základe žaloby o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu a na jeho trpenie). Uplatnenie tohto občianskoprávneho inštitútu v oblasti úpravy susedských práv a prístupov k pozemkom je teda nielen možné, ale v mnohých prípadoch aj vhodné. Skutočnosť, že navrhovatelia sa s právnym názorom okresného súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právny názor okresného súdu svojim vlastným. Uznesenie okresného súdu nevykazuje znaky neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti, a preto ústavný súd k nemu nezaujíma stanovisko.

Zo skutkového stavu navrhovateľmi v sťažnosti podrobne uvedeného je podľa názoru ústavného súdu zrejmé, že jestvujú prostriedky súdnej ochrany práv navrhovateľov, ktoré im dáva citovaný zákon. Je to okolnosť, ktorá vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených základných práv.

Ústavný súd musel sťažnosť odmietnuť pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Preto ústavný súd nerozhodoval ani o návrhu na vydanie predbežného opatrenia spočívajúceho v odložení vykonateľnosti rozsudku okresného súdu sp. zn. 17 C 540/00 z 20. apríla 2001.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2003